საქართველოს
კახეთის დაკავშირების გაუმჯობესების პროექტი (P173782)

გარემოსა და სოციალური ვალდებულების გეგმა (ESCP)

(საბოლოო მოლაპარაკებული)

22 თებერვალი, 2022

გარემოსდაცვითი და სოციალური ვალდებულებების გეგმა

1. საქართველო (შემდგომში - მსესხებელი) განახორციელებს კახეთის დაკავშირების გაუმჯობესების პროექტს (პროექტი) რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს დაქვემდებარებული საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის (RD) მეშვეობით. რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთაშორისო ბანკი (შემდგომში ბანკი) დათანხმდა პროექტის დაფინანსებაზე.

2. RD-მ უნდა განახორციელოს პროექტის ღონისძიებები და ქმედებები ისე რომ პასუხობდეს გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტებს (ESSs). წინამდებარე გარემოსდაცვითი და სოციალური ვალდებულების გეგმა (ESCP) ასახავს მსესხებლის მიერ განსახორციელებელ ზომებს და ქმედებებს, მათ შორის ქმედებებსა და განსაზღვრულ ვადებს, ინსტიტუციონალურ, პერსონალის, ტრენინგების, მონიტორინგის და ანგარიშგების ღონისძიებებს, საჩივრების მენეჯმენტს და გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასებებს და ინსტრუმენტებს, რომელიც უნდა მომზადდეს ან განახლდეს, გასაჯაროვდეს, გაიაროს კონსულტაციები, დამტკიცებულ იქნას და განხორციელდეს ESCP-ისა და ESS-ების ფარგლებში, ბანკისთვის მისაღები ფორმით.

3. მსესხებელი პასუხისმგებელია ESCP-ის ყველა მოთხოვნასთან შესაბამისობაზე მაშინაც კი, როდესაც კონკრეტული ღონისძიებებისა და ქმედებების ახორციელებს სამინისტრო ან დეპარტამენტი, რომელიც მითითებულია 1. აბზაცში ზევით.

4. მსესხებლის მიერ განხორციელდება მონიტორინგი, რაზეც შემდგომში ეცნობება ბანკს ამ ESCP-ში მითითებული ღონისძიებებისა და ქმედებების პროექტის ფარგლებში, როგორც ამას მოითხოვს ESCP და სამართლებრივი ხელშეკრულების პირობები, და ბანკი მონიტორინგს გაუწევს და შეაფასებს პროექტის მიმდინარეობის პროგრესს და მის დასრულებას და გაატარებს შესაბამისს ღონისძიებებს და ქმედებებს მთლიანად პროექტის განხორციელების განმავლობაში.

5. ბანკსა და მსესხებლის შორის შეთანხმებული წინამდებარე დოკუმენტი (ESCP) შეიძლება დროდადრო გადაიხედოს პროექტის განხორციელების დროს, რათა ასახავდეს პროექტის ცვლილებებისა და გაუთვალისწინებელი გარემოებების ადაპტირებულ მართვას ან თავად ESCP-ის ფარგლებში და პასუხობდეს ჩატარებული პროექტის შესრულების შეფასებას. ასეთ პირობებში, RD უნდა შეთანხმდეს ბანკთან ცვლილებების შესახებ და განაახლოს ESCP-ს, რათა აისახოს ყველა ცვლილებები. ESCP-ში ცვლილებების შეთანხმება დოკუმენტირებული უნდა იყოს ბანკსა და მსესხებელს შორის ხელმოწერილი წერილების გაცვლის გზით. RD-მ დაუყოვნებლივ უნდა გაასაჯაროვოს განახლებული ESCP.

6. იმ შემთხვევაში თუ, პროექტის ცვლილებები, გაუთვალისწინებელი გარემოებები ან პროექტის შესრულება იწვევს რისკებსა და ზემოქმედებას პროექტის განხორციელების დროს, მსესხებელი უზრუნველყოფს დამატებით სახსრებს გამოყოფას, საჭიროების შემთხვევაში, ქმედებებისა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას ასეთი რისკებისა და ზემოქმედებების გადასაჭრელად.

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
მონიტორინგი და ანგარიში			
A	**რეგულარული ანგარიშგება** რეგულარული მონიტორინგის ანგარიშების მომზადება და ბანკისთვის წარდგენა პროექტის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების (ESHS) შესრულების შესახებ, რომელიც მოიცავს ESCP-ის ფარგლებში განხორციელების, გარემოსდაცვითი და სოციალური (E&S) დოკუმენტების მომზადებასა და განხორციელების სტატუსს, დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის აქტივობებს, კონტრაქტორის მიერ ESHS განხორციელებას, ESHS ინციდენტებს, საჩივრების მექანიზმ(ებ)ის ფუნქციონირებას.	*კვარტალურად, პროექტის დაწყებიდან მიდი განხორციელების პერიოდში*	RD
B	**ინციდენტები და უბედური შემთხვევები** დაუყონებლივ ეცნობოს ბანკს პროექტთან დაკავშირებული ნებისმიერი ინციდენტის ან უბედური შემთხვევის შესახებ, რომელსაც აქვს ან შესაძლოა ჰქონდეს მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა გარემოზე, ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ თემებზე, საზოგადოებაზე ან მუშახელზე, მათ შორის დამაბინძურებელი და სახიფათო მასალების შემთხვევითი დაღვრა. საგზაო შემთხვევები და სხვა ინციდენტები პროექტის სამშენებლო ობიექტებზე ან დაკავშირებული პროექტის მიერ დაფინანსებულ სამშენებლო სამუშაოებთან. ეცნობოს დეტალურად ინციდენტის ან უბედური შემთხვევის შესახებ, მითითებულ იქნას დაუყოვნებლივ მიღებული ან დაგეგმილი ზომების გატარება მის მოსაგვარებლად, და ნებისმიერი კონტრაქტორსა და ზედამხედველი პირის მიერ მოწოდებული ნებისმიერი ინფორმაცია, საჭიროებისამებრ. შემდგომში, ბანკის მოთხოვნის შესაბამისად, მომზადდეს ანგარიში ინციდენტის ან უბედური შემთხვევის შესახებ და მისი განმეორების თავიდან ასაცილებლად წარდგენილ იქნას შესაბამისი ღონისძიებები.	*ეცნობოს ბანკს ინციდენტის ან უბედური შემთხვევის შესახებ 48 საათის განმავლობაში;* *წარედგინოს შემდგომი ანგარიში ბანკისთვის მისაღებ ვადებში;* *ბანკის მოთხოვნით ინციდენტის/ავარიის შეტყობინების/ანგარიშგების სისტემის შენახვა პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
C	**კონტრაქტორების ყოველთვიური ანგარიშები** კონტრაქტორებმა და საზედამხედველო კომპანიებს მოეთხოვებათ წარმოადგინონ ყოველთვიური მონიტორინგის ანგარიშები თავიანთი ESHS-ის მუშაობის შესახებ, სატენდერო დოკუმენტაციასა და ხელშეკრულებებში მითითებული გარემოსდაცვითი და სოციალური მატრიცა შესაბამისად. ამის შემდეგ, მოთხოვნის შემთხვევაში წარუდგინეთ ბანკს ასეთი ანგარიშები.	*მოითხოვეთ კონტრაქტორებისგან ყოველთვიური ანგარიშების წარდგენა* *ყოველთვიური ანგარიშების წარდგენა ბანკში მოთხოვნის შემთხვევაში.*	RD
ESS 1: გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების და ზემოქმედების შეფასება და მართვა			
1.1	**ორგანიზაციული სტრუქტურა** RD-ში კვალიფიციური პერსონალით ორგანიზაციული სტრუქტურის (პროექტის განხორციელების ჯგუფი) ჩამოყალიბება, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება E&S რისკების მართვაზე, მათ შორის, უნდა იყოს, მინიმუმ ერთი გარემოსდაცვითი სპეციალისტი, ერთი პროფესიული და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების სპეციალისტი, ერთი განსახლების სპეციალისტი და ერთი გენდერისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტი. ESS-ებთან, ESCP-თან და შესაბამის ინსტრუმენტებთან სრული შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.	*დადგინდეს პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არაუგვიანეს 30 დღისა* *შემდგომში გაგრძელდეს პროექტის განხორციელების განმავლობაში* *პროექტის საოპერაციო სახელმძღვანელოში (POM) ჩაემატოს დეტალური სამუშაო აღწერილობები, მანდატები, პასუხისმგებლობები და შიდა ანგარიშგების გრძანება RD-ის E&S პერსონალისთვის, რომელიც შედის პროექტის განხორციელებაში.*	RD

ღონისძიებების და ქმედებები		დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
1.2	**ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს შეფასება** პროექტის ბუნებრივ და სოციალურ ზემოქმედების შეფასების (ESIA) (ბსგზშ) ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის გეგმის (ESMP) საბოლოო ვარიანტის გასაჯაროვება, საჯარო განხილვების ორგანიზება და განხორციელება ბანკისთვის მისაღები ფორმით.	*საბოლოო ვერსია, დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაცია, RD-ის ვებ გვერდზე თავიდან გამოქვეყნება ბსგზშ-ს ანგარიშის არაუგვიანეს 30 დღისა პროექტის დაწყების თარიღიდან* *შეასრულეთ ESIA ანგარიშის მოთხოვნები პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
1.3	**მართვის ღონისძიებები და ინსტრუმენტები** ESIA -ს ანგარიშში გათვალისწინებული ESMP-ის განხორციელება ბანკისთვის მისაღები ფორმით.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
1.4	**კონტრაქტორების მენეჯმენტი** დაემატოს წინამდებარე ESCP-ის შესაბამისი ასპექტები, მათ შორის E&S ინსტრუმენტები და შრომის მართვის პროცედურების (LMP) მოთხოვნები შესყიდვის დოკუმენტების გარემოსდაცვითი, სოციალურ, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების (ESHS) სპეციფიკაციებში და კონტრაქტებში სამუშაოების კონტრაქტორებთან და საზედამხედველო კომპანიებთან. მოეთხოვოს კონტრაქტორებს განახორციელონ ხმაურის დონის ინსტრუმენტული გაზომვები ბადიაურის დასახლების მიმდებარედ მაგისტრალის გახსნიდან უახლოესს პერიოდში და თუ ეს დონეები გადააჭარბებს ეროვნული კანონმდებლობით დადგენილ დასაშვებ ზღვარს ამ შემთხვევაში ზემოქმედების შესამცირებლად დაყენდება ხმაურის გავრცელების შესაბამისი მახასიათებლები კონტრაქტორებისგან მოთხოვნილ იქნას კონტრაქტორის ESMP შემუშავება, მათ შორის OHS მენეჯმენტის, ნარჩენების მართვის, საგზაო მოძრაობის მენეჯმენტის, საზოგადოების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების მენეჯმენტი, ლანდშაფტის აღდგენისა და სხვა გეგმების	*ტენდერის დაწყებამდე სატენდერო დოკუმენტაციაში E&S და LMP მოთხოვნების დამატება* *ზედამხედველობა კონტრაქტორ(ებ)ის მიერ ESHS სპეციფიკაციებისა და ESMP-ის შესრულება პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	მომზადება ESHS სპეციფიკაციების შესაბამისად, რომლებიც იქნება მათი კონტრაქტების განუყოფელი ნაწილი, ზედამხედველი კონსულტანტის (როდესაც კონტრაქტი გაფორმდება) გამოვლენის და RD-ის მიერ გეგმების დამტკიცების შემდგომ. უზრუნველყოფილი იქნას კონტრაქტორების მიერ კონტრაქტების ESHS სპეციფიკაციების შესრულება.		
1.5	**კონტრაქტების ტექნიკური მხარდაჭერა და ტექნიკური მრჩეველის** უზრუნველყოფილი იქნას პროექტის ფარგლებში კონსულტაციები, კვლევები, შესაძლებლობების გაძლიერება, ტრენინგები და ნებისმიერი სხვა ტექნიკური დახმარება. განხორციელდეს ბანკისთვის მისაღები სამუშაო პირობების (TORs) შესაბამისად. ESS-ების შესაბამისი ასპექტების, მათ შორის პროექტისთვის მომზადებული კონკრეტული ინსტრუმენტების შესაბამისი დოკუმენტების ჩათვლით: ESIA, RAP, SEP და LMP, ტექნიკური საკონსულტაციო კონტრაქტების TOR-ებში ასახვა. უზრუნველყოფილ იქნას ტექნიკური დახმარების საქმიანობიდან მიღებული ნებისმიერი შედეგისა და კონსულტანტ(ებ)ის მიდგომებისა და შედეგების შესაბამისობა ESS-ებს და TOR-ებს შორის.	*შესაბამისი E&S ასპექტების დამატება TOR-ებში სატენდერო დოკუმენტების მომზადებამდე* *უზრუნველყოფილ იქნას კონსულტანტის მიდგომებისა და შედეგები შესაბამისობა TOR-ებს პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
1.6	**ნებართვები, შეთანხმებები და ავტორიზაციები** უზრუნველყოფა და/ან დახმარების გაწევა კონტრაქტორ(ებ)ისთვის შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებისგან პროექტისთვის ნებართვების, შეთანხმებებისა და ავტორიზაციის მიღებაში.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
ESS 2: დასაქმებულები და სამუშაო პირობები			
2.1	**დასაქმებულების მენეჯმენტის პროცედურები** განახორციელოს და პერიოდულად განაახლოს LMP, საჭიროების შემთხვევაში, ESS2-ის მოთხოვნებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. განხორციელდეს პროექტი ESS2-ის მოქმედი მოთხოვნების შესაბამისად, მათ შორის, OHS-ის შესაბამისი ზომების გატარება (პერსონალური დამცავი აღჭურვილობის გამოყენება, საგანგებო სიტუაციებზე მზადყოფნისა და რეაგირების ღონისძიებების ჩათვლით), პროექტის	*LMP-ით ხელმძღვანელობა პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	მუშახელისთვის საჩივრების მექანიზმების ჩამოყალიბება და შრომითი მოთხოვნების ჩართვა შესყიდვების დოკუმენტების ESHS სპეციფიკაციებისა და კონტრაქტორებთან და ზედამხედველ ფირმებთან კონტრაქტებში.		
2.2	**საჩივრების განხილვის მექანიზმის პროექტის მუშახელისთვის** LMP-ში და ESS2-ს შესაბამისობით დაინერგოს, შენარჩუნდეს და განხორციელდეს საჩივრების განხილვის მექანიზმი პროექტის მუშახელისთვის. უზრუნველყოფილი იქნას დამსაქმებლებისა და კონტრაქტორ(ებ)ის მუშახელის მოქმედი საჩივრების მექანიზმი.	*საჩივრების მექანიზმის აღწერა RD თანამშრომლებისთვის პროექტის საოპერაციო სახელმძღვანელოში, შემუშავებულ იქნას პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არაუგვიანეს 30 დღისა და შენარჩუნდეს პროექტის განხორციელების განმავლობაში* *უზრუნველყოფილ იქნას დასაქმებული მუშახელისთვის საჩივრების მექანიზმის ხელმისაწვდომობა და მისი ფუნქციონირება შესაბამისი კონტრაქტორის მიერ სამუშაოების დაწყებამდე*	RD
2.3	**შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების (OHS) ზომები** მიიღოს, განახორციელოს და პერიოდულად განაახლოს, საჭიროებისამებრ, კონტრაქტორის OHS გეგმა, რომელიც შეესაბამება პროექტის LMP-სა და ESIA-ს, მსოფლიო ბანკისთვის მისაღები ფორმით და საქართველოს ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად. რისკების მართვის ღონისძიებების იდენტიფიცირება სპეციფიკური საფრთხეების საფუძვლიანი შეფასების საფუძველზე. უზრუნველყოფილ იქნას OHS ღონისძიებების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პერსონალის დანიშვნა კონტრაქტორების და ზედამხედველობის კონსულტანტების გუნდების მიერ.	*სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მიღებულ იქნას კონტრაქტორის OHS გეგმა და განხორციელდეს პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
2.4	**პროექტის მუშ-ხელის ტრენინგი**		

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	პროექტის მუშახელის ტრენინგი, მათი OHS რისკების შესახებ ცნობიერების ასამაღლებლად და LMP-ში შეტანილი მოთხოვნების შესახებ (მუშახელის ქცევის კოდექსის ჩათვლით). მუშახელის ტრენინგი მათი უფლებებისა და მოვალეობების შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით, პროექტის LMP-ის შესაბამისად.	*მინიმუმ ერთხელ კონტრაქტის ვადის ამოწურვამდე*	RD
ESS 3: რესურსების ეფექტურობა და დაბინძურების პრევენცია და მართვა			
3.1	ნარჩენების მართვა მიღებულ და განხორციელებულ იქნას ნარჩენების მართვისთვის საჭირო ქმედებები და ღონისძიებები, ESIA -ს ანგარიშის მიხედვით და ESS3-ის გათვალისწინებით.	*დამატებულ იქნას ნარჩენების მართვა სატენდერო დოკუმენტაციაში.* *ნარჩენების მართვის ღონისძიებების გატარება პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
	დაევალოს კონტრაქტორ(ებ)ს ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება, ზედამხედველი კონსულტანტის (როდესაც კონტრაქტი გაფორმდება)გამოვლენის და RD-ის მიერ დამტკიცების შემდგომ, უზრუნველყოფილი იქნას ნარჩენების მართვის შესრულება ESS3-ის გათვალისწინებით.	*გეგმის შემუშავება სამუშაოების დაწყებამდე*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
3.2	**ბუნებრივი სამშენებლო მასალების მოპოვება** მოეთხოვოს კონტრაქტორებს შეიძინონ ბუნებრივი სამშენებლო მასალა ექსკლუზიურად ლიცენზირებული მომწოდებლებისგან. კონტრაქტორებმა უნდა მოითხოვონ თავიანთი მომწოდებლებისაგან წარმომადგენლობა და გარანტია, რომ ისინი მუშაობენ ეროვნული კანონმდებლობისა და რესურსის მოპოვების ლიცენზიის პირობების სრული დაცვით. მოითხოვონ კონტრაქტორებმა უზრუნველყონ, რომ მათი მიმწოდებლების ოპერაციები არ უწყობს ხელს ბუნებრივი ან კრიტიკული ჰაბიტატების მნიშვნელოვანი დეგრადაციის რისკს. ზედამხედველობის ინჟინერს მოეთხოვება მიიღოს და განიხილოს ანგარიშები მომწოდებლების E&S მუშაობის შესახებ და მნიშვნელოვანი E&S რისკები გამოვლენის შემთხვევაში, აცნობოს შესაბამის უწყებას და RD.	*სატენდერო დოკუმენტაციაში დაემატოს მოთხოვნა სათანადო E&S შესახებ, რომელიც უნდა გამოიყენონ კონტრაქტორებმა მათი მომწოდებლების მიმართ.* *საზედამხედველოს TOR-ში დაემატოს მოთხოვნა მომწოდებლების E&S მუშაობის შესახებ ანგარიშების მოპოვებისა და განხილვის შესახებ და შემდგომი ქმედებების შესახებ*	RD
	კონტრაქტორებს მოეთხოვოს რესურსით სარგებლობის ლიცენზია მიღება ბუნებრივი სამშენებლო მასალების მოპოვების დაწყებამდე და მკაცრად დაიცვან მიღებული ლიცენზიის პირობები, მათ შორის ტერიტორიის აღდგენა და ლანდშაფტის ჰარმონიზაცია. კონტრაქტორებს მოეთხოვოს კონკრეტული უბნის ლანდშაფტის აღდგენის გეგმების შეიმუშავება და განხორციელება, მათ შორის მასალების მოპოვების ადგილების აღდგენა, ESIA-ს ანგარიშთან შესაბამისობა და ზედამხედველობის ინჟინრის (კონტრაქტის გაფორმების შემდგომ RD-სთან) და RD-ს.	*შემოწმებულ იქნას ლიცენზიები კონტრაქტორების მიერ მასალის მოპოვების უფლებამდე* *სატენდერო დოკუმენტ.აციაში დაემატოს ბუნებრივი სამშენებლო მასალების მდგრადი მოპოვების მოთხოვნა.* *მოეთხოვოს ტერიტორიის აღდგენის გეგმების შემუშავება მასალის მოპოვების დასრულებამდე და განახორციელოს მათი განხორციელება მოპოვების ადგილიდან კონტრაქტორის დემობილიზაციამდე.*	
3.3	**წყლის დაბინძურების მენეჯმენტი** მოეთხოვოს კონტრაქტორებს, რომ შეიმუშაონ ღონისძიებები საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლებისა და სამშენებლო ჩამონადენის მართვისთვის, ისე როგორც ეს მითითებულია ESIA-ს ანგარიშში,	*სატენდერო დოკუმენტაციაში*	

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	კონტრაქტორის ESMP-ში და განახორციელონ ეს ზომები ზედამხედველის ინჟინრის და RD-ს მოთხოვნების შესაბამისად. მოეთხოვოს კონტრაქტორებს, შეიმუშაონ წყლის ნაკადში სამუშაოების წარმართვის მეთოდოლოგია ESIA -ს ანგარიშის, ზედამხედველის (როდესაც ერთს კონტრაქტი აქვს RD-ის მიერ) და RD-ის მოთხოვნების შესაბამისად. აღნიშნული მეთოდოლოგია გათვალისწინებულ იქნას კონტრაქტორების ESMP-ში; რომლის შესრულებაც მკაცრად გაკონტროლდება დამტკიცებული მეთოდოლოგიის შესაბამისად.	*დაემატოს წყლის დაბინძურების მართვის მოთხოვნები.* *კონტრაქტორების ზედამხედველობა, წყლის დაბინძურების მართვის ზომების გატარების უზრუნველსაყოფად პროექტის განხორციელების განმავლობაში.* *უზრუნველყოფილი იქნას კონტრაქტორების ზედამხედველობა, ხიდის მშენებლობის დროს წყლის დინებაში სამუშაოების მეთოდოლოგიის მიხედვით*	
ESS 4: საზოგადოების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება			
4.1	საგზაო და მოძრობის უსაფრთხოება ESIA-ს ანგარიშის მიხედვით მიიღოს და განახორციელოს ღონისძიებები და ქმედებები საგზაო მოძრაობისა და საგზაო უსაფრთხოების რისკების შესაფასებლად და განახორციელოს მათი მართვა ESS4-ის ვალდებულებების გათვალისწინებით.	*სატენდერო დოკუმენტაციაში დაემატოს მოძრაობის მართვისა და საგზაო უსაფრთხოების მოთხოვნები* *საგზაო მოძრაობის მართვისა და საგზაო უსაფრთხოების ზომების დაცვა პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

ღონისძიებების და ქმედებები		დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	დაევალოს კონტრაქტორ(ებ)ს მოძრაობის უსაფრთხოების მართვის გეგმის შემუშავება, ზედამხედველი კონსულტანტის და RD-ის მოთხოვნების შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნას მისი განხორციელება.	*გეგმის შემუშავება სამუშაოების დაწყებამდე* *უზრუნველყოფილ იქნას გეგმის გატარება პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
4.2	**საზოგადოების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება** უზრუნველყოფილი იქნას ძირითადი ინფრასტრუქტურული ქვე-პროექტების კონტრაქტორ(ებ)ის მხრიდან საზოგადოების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების გეგმის შემუშავება და მისი განხორციელება, რათა მართულ იქნას თემებზე ზემოქმედებით გამოწვეული კონკრეტული რისკები, რომლებიც წარმოიქმნება პროექტის აქტივობებიდან, მათ შორის, დაკავშირებულია პროექტის მუშახელის და შემოსული სამუშაო ძალის შემოდინებასთან, ESS4-ის გათვალისწინებით.	*გეგმის შემუშავება სამუშაოების დაწყებამდე* *უზრუნველყოფილ იქნას გეგმის გატარება პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
	უზრუნველყოფილი იქნას განუწყვეტელი კონტროლი და შეაფასება რისკების და საზოგადოებაზე ზემოქმედების, რომლებიც წარმოიქმნება პროექტის აქტივობებიდან, მათ შორის, პროექტის მუშათა ქცევა, მუშახელის შემოდინების რისკები, საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება. კონტრაქტორებისგან მოთხოვნილ იქნას საზოგადოების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების გეგმების განახლება, შესწორება/დამატება შესაბამისი ცვლილებების საფუძველზე. საჭიროების შემთხვევაში შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება ESS4-ის მოთხოვნებთან შესაბამისად.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
	უზრუნველყოფილ იქნას კონტრაქტორების მიერ თანამშრომლების ცნობიერების ამაღლება გაზრდილი რისკების და ადგილობრივ თემებზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების შესახებ.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

ღონისძიებების და ქმედებები		დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
4.3	GBV და SEA რისკები მიიღოს და განახორციელოს ქმედებები და ღონისძიებების SEA/SH-ის რისკების თავიდან ასაცილებლად და შესამცირებლად, როგორც ეს წარმოდგენილია პროექტის LMP-ში. აღნიშნული მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, კონტრაქტორ(ებ)ის მიერ ყველა თანამშრომლისთვის ქცევის კოდექსის შემუშავებით და დაცვით, ასევე GBV-ს მიმართ სენსიტიური საჩივრების მექანიზმს და ყველა თანამშრომლისა და საზოგადოების წევრების ცნობიერების ამაღლებას GBV რისკებისა და შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ.	*სატენდერო დოკუმენტაციაში დაემატოს SEA/SH რისკის პრევენციისა და შერბილების მოთხოვნები* *კონტრაქტორის მონიტორინგი ქცევის კოდექსის დაცვას და საჩივრების განხილვის მექანიზმის მოქმედებას და ტრენინგის ჩატარებას პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
4.4	უსაფრთხოების პერსონალი შეფასებულ და განხორციელებულ იქნას პროექტის უსაფრთხოების რისკების მართვა და ზომები, მათ შორის, უსაფრთხოების პერსონალის ჩართვა რისკების მართვისას პროექტის მუშახელის, ტერიტორიის, აქტივების და აქტივობების დაცვისას, როგორც ეს მითითებულია POM-ში და ხელმძღვანელობ პროპორციულობის პრინციპები და მოქმედი ეროვნული კანონმდებლობით, ასეთი პერსონალის დაქირავებასთან, ქცევის წესებთან, ტრენინგთან, აღჭურვასთან და მონიტორინგთან დაკავშირებით. უზრუნველყოფილ იქნას პროექტის ფარგლებში კონტრაქტით დადებული უსაფრთხოების ყველა პერსონალი შემოწმდება წინასწარი შეურაცხყოფის ისტორიის შესახებ და ადეკვატურად გაწვრთნილი ძალის სათანადო გამოყენების შესახებ, რათა თავიდან იქნას აცილებული ნებისმიერი რისკი მუშახელისთვის ან თემებისთვის, ESS4-ის მოთხოვნების შესაბამისად.	*დამატებულ იქნას პროცედურები უსაფრთხოების რისკების შეფასებისა და უსაფრთხოების პერსონალის მართვის მუშაობისთვის POM-ზე* *უსაფრთოხების პერსონალის შემოწმება სამუშაოების დაწყებამდე* *მონიტორინგი უსაფრთხოების პერსონალის მუშაობა მთელი პროექტის განმავლობაში*	RD
4.5	ტრენინგი საზოგადოებისთვის	*სამუშაოების დაწყებამდე და პერიოდულად პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	ჩაატარეთ ცნობიერების ამაღლების ტრენინგები პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული ადგილობრივი მოსახლეობასთან, თემის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკების შესახებ და კონტრაქტორ(ებ)ის ვალდებულებების და მოვალეობების შესახებ, აგრეთვე საჩივრებისა მიღებისა და რეაგირების გზების შესახებ.		
ESS 5: მიწის შესყიდვა, მიწათსარგებლობის შეზღუდვები და არანებაყოფლობითი განსახლება			
5.1	**განსახლების სამოქმედო გეგმები** პროექტის განსახლების სამოქმედო გეგმის (RAP) განხორციელება ESS 5-ის მიხედვით. უზრუნველყოფილი იქნას RAP-ის დამტკიცება ბანკის მიერ და მისი სრულად განხორციელება ბანკისთვის მისაღები ფორმით.	*კონსულტაციების ჩატარება და RAP-ის პროცედურების დასრულება პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არა უგვიანეს 30 დღისა* *RAP-ის განხორციელება შესაბამისი პროექტის აქტივობების დაწყებამდე*	RD
5.2	**განსახლების მონიტორინგი** ჩართულ იქნას დამოუკიდებელი კონსულტანტი, რათა შეაფასოს RAP-ის აქტივობების შესაბამისობა საარსებო წყაროს აღდგენასთან. განახორციელდეს გამოსასწორებელი ქმედებები, თუ ეს რეკომენდირებულია ამ შეფასებით, და გაეწიოს მონიტორინგი მათ განხორციელებას.	*ჩატარებულ იქნას RAP-ის დასრულების შეფასება RAP-ის განხორციელების დასრულების შემდეგ. განახორციელეთ მონიტორინგი პროექტის მთელი სიცოცხლის მანძილზე, რათა უზრუნველყოფილი იქნას გამოსასწორებელი ქმედებები (თუ იდენტიფიცირებულია) დასრულებულია.*	RD
5.2	**საჩივრის მექანიზმი**	*პროექტის განხორციელების*	RD

	ღონისძიებების და ქმედებები	დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
	უზრუნველყოფილი იქნას ნებისმიერ საჩივარზე რეაგირება, რომელიც დაკავშირებულია მიწის შეძენასთან, მიწათსარგებლობის შეზღუდვასთან, კერძო აქტივებსა და საარსებო წყაროებზე ზემოქმედებასთან. განსახლებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი საჩივარი დარეგისტრირდეს და დამუშავდეს პროექტის GM-ის მეშვეობით ESS5 და ESS10 მოთხოვნების შესაბამისად და როგორც აღწერილია RAP-სა და SEP-ში.	*განმავლობაში*	
ESS 6: ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და ცოცხალი ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა			
6.1	ბიომრავალფეროვნების მართვა ბიომრავალფეროვნების მართვის ღონისძიებების მიღება და განხორციელება, ESIA ანგარიშისა და ESS6-ის მოთხოვნების შესაბამისად. უზრუნველყოფილი იქნას შესაბამისი ნებართვების მიღება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ტყის სარგებლობისა და სპეციალური დანიშნულების ხეების მოჭრისთვის, როგორც ეს მითითებულია ეროვნულ კანონმდებლობაში; და შემდგომში, ხეების მოჭრა და შესაბამისი კომპენსაცია (მათ შორის გადასახადის გადახდა და დარგვა) მკაცრად დაცულ იქნას დადგენილ წესების და დამტკიცებულ გეგმების შესაბამისად. დაევალოს კონტრაქტორებს, განაახლონ და განახორციელონ ბიომრავალფეროვნების მართვა და საკომპენსაციო ღონისძიებები, კონტრაქტორის ESMP-ში ზედამხედველის (სადაც ერთი კონტრაქტით არის დადებული) და RD-ის მოთხოვნების და ბიომრავალფეროვნების მართვის გეგმების შესაბამისად.	*სატენდერო დოკუმენტაციაში დაემატოს ბიომრავალფეროვნების მართვის მოთხოვნები* *სახელმწიფო ტყეში სამუშაოების დაწყებამდე უზრუნველყოს ტყითსარგებლობის სპეციალური ნებართვის მიღება შესაბამისი სახელმწიფო უწყებიდან.* *უზრუნველყოფილი იქნას ტყითსარგებლობის სპეციალური ნებართვებისა და კომპენსაციის წესების დაცვა სახელმწიფო ტყეში სამუშაოების განმავლობაში.* *ბიომრავალფეროვნების მართვის ღონისძიებების გატარება პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
ESS 7: ძირძველი ხალხი/სუბ-საჰარის აფრიკელი ისტორიულად დაფუძვნებული ტრადიციული ადგილობრივი თემები			

ღონისძიებების და ქმედებები		დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
აღნიშნული სტანდარტი არ ეხება ამ პროექტს			
ESS 8: კულტურული მემკვიდრეობა			
8.1	აღმოჩენის შანსები ESIA -ს ანგარიშში აღწერილია არქეოლოგიური „შემთხვევითი აღმოჩენის“ პროცედურის განხორციელება, ESS8-ის მოთხოვნების შესაბამისად.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
	მოეთხოვოს კონტრაქტორებს, რომ შეიტანონ „შემთხვევითი აღმოჩენის“ პროცედურა, როგორც ეს აღწერილია ESIA-ს ანგარიშში, კონტრაქტორის ESMP-ში ზედამხედველობის ინჟინრის (სადაც ერთი კონტრაქტით არის დადებული) და RD-ის დასაკმაყოფილებლად და დაცულ იქნას ამ პროცედურების ESS8-ის მოთხოვნების შესაბამისად შესრულება.	*პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	
ESS 9: ფინანსური შუამავლები			
აღნიშნული სტანდარტი არ ეხება ამ პროექტს			
ESS 10: დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა და ინფორმაციის გასაჯაროვება			
10.1	დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის გეგმის მომზადება და განხორციელება SEP-ის საბოლოო ვერსიის შემუშავება, დამტკიცება, საჭიროების შემთხვევაში განახლება და განხორციელება, ESS10-ს შესაბამისად, რომელიც ყველაფერთან ერთად მოიცავს ზომებს, რათა დაინტერესებულ მხარეებს მიაწოდოს დროული, შესაბამისი, გასაგები და ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და მათთან განახორციელოს კონსულტაციები კულტურულად მისაღები ფორმით, რომელიც თავისუფალი იქნება მანიპულირების, ჩარევის, იძულების, დისკრიმინაციისა და დაშინებისგან.	*კონსულტაციების ჩატარება და საბოლოო ვერსიის შემუშავება პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არა უგვიანეს 30 დღისა* *SEP-ის განხორციელება პროექტის მიმდინარეობის განმავლობაში*	RD

ღონისძიებების და ქმედებები		დროის განაკვეთი	პასუხისმგებელი უწყება
10.2	**პროექტის საჩივრების მექანიზმი** პროექტის განხორციელების განმავლობაში საჩივრების განხილვის მექანიზმის შემუშავება, გავრცელება, განხორციელება და შენარჩუნება, რათა მიღებულ იქნას და ხელი შეუწყოს პროექტთან დაკავშირებული პრობლემებისა და საჩივრების გადაჭრას, სწრაფად და ეფექტურად, გამჭვირვალეობის პრინციპის შესაბამისად, რომელიც კულტურულად მისაღები და ადვილად ხელმისაწვდომი იქნება ყველა პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოხვედრილი პირისათვის. მხარეები, უსასყიდლოდ და ანგარიშსწორების გარეშე, ანონიმურად შეტანილი წუხილისა და საჩივრების ჩათვლით, ESS10-ის შესაბამისად. საჩივრების მექანიზმმა ასევე უნდა მიიღოს, დაარეგისტრიროს და განიხილოს SEA/SH-თან დაკავშირებული პრობლემები და საჩივრები მოსახლეობისათვის უსაფრთხო და კონფიდენციალური გზით, მათ შორის, გადარჩენილთა გენდერული ძალადობის სერვისის პროვაიდერებთან მიმართვის გზით.	*შემუშავებულ იქნას საჩივრების მექანიზმი პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არაუგვიანეს 30 დღისა და შეინარჩუნეთ პროექტის განხორციელების განმავლობაში*	RD
შესაძლებლობების გაძლიერება/მხარდაჭერა (ტრენინგი)			
CS1	პროექტის დაწყებისას, ორგანიზებულ იქნას ESF ტრენინგი RD-ის თანამშრომლებისთვის.	*პროექტის ძალაში შესვლის თარიღიდან არაუგვიანეს 30 დღისა*	RD-ის მიერ მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით
CS2	ტრენინგის ჩატარება პროექტის მუშხელისთვის შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პრინციპების, მათ შორის, საგანგებო სიტუაციების პრევენციისა და საგანგებო სიტუაციებზე მზადყოფნისა და რეაგირების ღონისძიებების, საზოგადოების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების და SEA/SH-ს შესახებ.	*საჭიროებისამებრ*	RD